

Sygn. akt: III AUa 2207/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 sierpnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Szczepaniak-Cicha

Sędziowie: SSA Iwona Szybka (spr.)

SSA Beata Michalska

Protokolant: sekr. sądowy Przemysław Trębacz

po rozpoznaniu w dniu 12 sierpnia 2014 r. w Łodzi

sprawy **Z. Ś.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o emeryturę,

na skutek apelacji Z. Ś.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 14 sierpnia 2013 r., sygn. akt: VIII U 150/13;

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 2207/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 listopada 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił Z. Ś. prawa wobec nie udowodnienia 15 lat pracy w warunkach szczególnych i nie rozwiązania stosunku pracy. Kolejną decyzją z dnia 11 marca 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie odmówił Z. Ś. prawa do emerytury wobec nie udowodnienia 15 lat pracy w warunkach szczególnych. ZUS nie uwzględnił okresu pracy w O. Spółdzielni Mieszkaniowej od 2 maja 1979 r. do 30 kwietnia 1988 r. na stanowisku mistrza oraz od 1 maja 1988 r. do 31 grudnia 1998 r. na stanowisku zastępcy kierownika.

Odwołania od powyższej decyzji złożył wnioskodawca.

Postanowieniem z dnia 16 lipca 2013 r. Sąd Okręgowy w Łodzi połączył obie sprawy do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Na rozprawie w dniu 23 kwietnia 2013 r. pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie. Wnioskodawca sprecyzował, że wnosi o uwzględnienie w stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu pracy w O. Spółdzielni Mieszkaniowej od 2 maja 1979 r. do 30 czerwca 1995 r. na stanowisku mistrza. Podał, że po tej dacie otrzymał angaż z nowym zakresem czynności, zgodnie z którym od tego czasu część obowiązków wykonywał w biurze.

Zaskarżonym wyrokiem z 14 sierpnia 2013r. Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołanie. Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach: Z. Ś., urodzony (...), z wnioskiem o emeryturę po raz pierwszy wystąpił w dniu 16 listopada 2012 r. Występując z wnioskiem o emeryturę wnioskodawca pozostawał w zatrudnieniu. Z ponownym wnioskiem o emeryturę wnioskodawca wystąpił w dniu 23 stycznia 2013 r. Ogólny staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł 26 lat, 4 miesiące i 15 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Od dnia 2 maja 1979 r. do nadal wnioskodawca jest zatrudniony w O. Spółdzielni Mieszkaniowej w O. w wymiarze pełnego etatu. W dniu 15 listopada 2012 r. O. Spółdzielnia Mieszkaniowa wystawiła wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym zaświadczyła, że w okresie zatrudnienia od 2 maja 1979 r. do 31 grudnia 1998 r. wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace „kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny prac nie zautomatyzowanych palaczy kotłów wodnych typu przemysłowego” na stanowisku „zastępcy kierownika działu gospodarki zasobami mieszkaniowymi” wymienionym w wykazie A dziale XIV poz. 24 wykazu stanowiącego załącznik do uchwały nr 184 Zarządu Centralnego Związku Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego z dnia 20 maja 1983 r. W dniu 22 stycznia 2013r. O. Spółdzielnia Mieszkaniowa wystawiła wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym zaświadczyła, że w okresie zatrudnienia od 2 maja 1979 r. do 31 grudnia 1998 r. wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace „kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny prac nie zautomatyzowanych palaczy kotłów wodnych typu przemysłowego” na stanowisku mistrza w okresie od 2 maja 1979 r. do 30 kwietnia 1988 r. i zastępcy kierownika działu gospodarki zasobami mieszkaniowymi od 1 maja 1988 r. do nadal wymienionym w wykazie A dziale XIV poz. 24 wykazu stanowiącego załącznik do uchwały nr 184 Zarządu Centralnego Związku Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego z dnia 20 maja 1983 r. W O. Spółdzielni Mieszkaniowej wnioskodawca został zatrudniony od dnia 2 maja 1979 r. na podstawie umowy o pracę zawartej na okres próbny 3 miesięcy, a po jego upływie od dnia 2 sierpnia 1979 r. na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku mistrza (...). Wnioskodawca otrzymał zakres czynności na stanowisku mistrza (...) zgodnie, z którym do jego obowiązków należało: przygotowanie przy współudziale z główną księgową i radcą prawnym umów z przedsiębiorstwami komunalnymi na usługi w zakresie działalności eksploatacyjnej, współpracę z głównym księgowym w zakresie rozliczeń z tymi przedsiębiorstwami. W zakresie gospodarki cieplnej wnioskodawca miał w zakresie obowiązków m.in.: prowadzenie eksploatacji kotłowni, sieci oraz instalacji centralnego ogrzewania, sporządzanie planów zaopatrzenia opałowego, prowadzenie ewidencji przychodu i rozchodu opału, ustalanie harmonogramu pracy kotłowni, dokonywanie okresowych przeglądów stanu urządzeń kotłowni, nadzorowanie usuwania wad i usterek w funkcjonowaniu o.c. Z dniem 1 maja 1988 r. wnioskodawcy zostały powierzone obowiązki zastępcy kierownika (...). Zgodnie z angażami w okresie do dnia 31 grudnia 1998 r. wnioskodawca zajmował stanowisko zastępcy kierownika działu (...). W dniu 3 lipca 1995 r. wnioskodawca otrzymał zakres czynności na stanowisku zastępcy kierownika ds. technicznych w dziale (...). W O. Spółdzielni Mieszkaniowej wnioskodawca pracował w dziale (...) Zasobami Mieszkaniowymi. W okresie od 2 maja 1979 r. do 30 czerwca 1995 r. wnioskodawca był odpowiedzialny za utrzymanie ciągłości ruchu trzech kotłowni w O. i jednej kotłowni w P.. Kotłownie pracowały 24 godziny na dobę. W każdej z nich pracowało po czterech palaczy. Wnioskodawca miał w zakresie obowiązków kontrolę stanu technicznego urządzeń i kotłów. Sprawdzał czy palacze utrzymują w kotłach odpowiednie parametry i temperaturę, czy prawidłowo rozchodują opał. Porównywał poprzednie rozchody, sprawdzał zużycie węgla. Czynności te wykonywał w kotłowni. Nadzorował remonty kotłowni, wymianę urządzeń, kotłów i pomp. Zajmował się usuwaniem awarii elektrycznych przy pompach, czyszczeniem pieców. Wnioskodawca szkolił palaczy na ich stanowiskach pracy, odpowiadał za dyscyplinę pracy. Często sam wykonywał pracę palacza. Czyścił z palaczami piece, pomagał palaczom przy remoncie kotłów. Sezon grzewczy zaczynał się od początku września, zdarzało się że od początku października. Sezon ten kończył zwykle z końcem kwietnia, czasem z początkiem lub końcem maj. Przeciennie kotłownie były czynne od połowy września do końca kwietnia. W sezonie niegrzewczym wnioskodawca kontrolował w kotłowni palaczy, którzy w tym czasie wykonywali takie prace jak mycie podłóg, malowanie kotłowni. Wnioskodawca wydawał polecenia palaczom odnośnie gromadzenia paliwa. Zajmował się także nadzorem nad dostawami opału, czyszczeniem kotłów gdy nie było palaczy. Czyszczenie kotłów poza sezonem grzewczym miało miejsce raz, czyszczenie jednego kotła zajmowało 5-6 godzin. Wnioskodawca uczestniczył w rozładunku węgla. Główne dostawy węgla były wiosną po inwentaryzacji i zakończeniu sezonu grzewczego, w okresie

od maja do sierpnia. Niektóre samochody rozładowywały się samoczynnie, inne trzeba było samodzielnie rozładować. Kiedy wnioskodawca nie miał komu zlecić rozładunku sam dokonywał rozładunku z palaczem. Rozładowanie samochodu zajmowało około 5 godzin. Najczęściej było to w sezonie letnim. Wnioskodawca uczestniczył w rozładunku od 3 do 5 godzin. W największym okresie do rozładowania były 2 - 3 samochody tygodniowo. Wnioskodawca był odpowiedzialny za racjonalną gospodarkę paliwami. Problemy techniczne na kotłowniach wnioskodawca zgłaszał do administracji Z prac biurowych wnioskodawca rozpisywał przyjęcie i rozchód materiału, co robił na kotłowni. Sporządzał grafik. W tak ustalonym stanie faktycznym Sad Okręgowy uznał odwołanie za nieuzasadnione. Powołał się na art. 184 ust. 1 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 z późn. zm). Wskazał, że załącznik do rozporządzenia, czyli wykaz A wskazuje wszystkie prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Analiza treści wykazu A wskazuje, że do prac w warunkach szczególnych należy wymieniona w dziale XIV (zatytułowanym „Prace różne”) pod poz. 24 „kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie”. Praca tego rodzaju została wyszczególniona także w dziale pod poz. 24 pkt. 1 wykazu A stanowiącego załącznik do uchwały nr 184 Zarządu Centralnego Związku Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego z dnia 20 maja 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w jednostkach organizacyjnych spółdzielczości mieszkaniowej. W dziale XIV wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. pod poz. 1 wymienione zostały także „Prace nie zautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego”. Jako praca tego rodzaju w wykazie A stanowiącym załącznik do uchwały nr 184 Zarządu Centralnego Związku Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego z dnia 20 maja 1983 r. w dziale XIV poz. 1 pkt. 3 wymieniona została praca palacza. Stosownie zaś do treści § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca spełnił warunki do uzyskania emerytury w zakresie wymaganego wieku i ogólnego stażu pracy. W stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił wnioskodawcy żadnego okresu takiej pracy. Odmowa organu rentowego dotyczyła okresu pracy wnioskodawcy w O. Spółdzielni Mieszkaniowej od 2 maja 1979 r. do 30 kwietnia 1988 r. i od 1 maja 1988 r. do 31 grudnia 1998 r. na stanowiskach mistrza i zastępcy kierownika działu gospodarki zasobami mieszkaniowymi. Okresów tych, pomimo przedłożenia świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, organ rentowy nie uznał. Ostatecznie wnioskodawca sprecyzował, że w stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach domaga się uwzględnienia okresu pracy w O. Spółdzielni Mieszkaniowej od 2 maja 1979 r. do 30 czerwca 1995 r. Odnosząc się do powyższej spornej kwestii Sąd Okręgowy zauważył, że świadectwo pracy w warunkach szczególnych wydane pracownikowi przez pracodawcę z zachowaniem warunków przewidzianych normą § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. stanowi domniemanie i podstawę do przyjęcia, iż okres pracy w nim podany jest okresem pracy w warunkach szczególnych. Samo jednakże posiadanie świadectwa pracy potwierdzającego wykonywanie zatrudnienia w warunkach szczególnych organu rentowego nie wiąże i nie przesądza automatycznie o przyznaniu świadczenia emerytalnego na podstawie art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach w postępowaniu sądowym traktuje się jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki może być więc weryfikowany pod kątem prawdziwości wskazanych w nim faktów. W ocenie Sądu Okręgowego zeznania świadków potwierdziły, że od 2 maja 1979 r. do 30 czerwca 1995 r. wnioskodawca będąc odpowiedzialnym za utrzymanie ciągłości ruchu trzech kotłowni w O. i kotłowni w P. sprawował dozór inżynieryjno – techniczny nad pracami nie zautomatyzowanych palaczy kotłów wodnych typu przemysłowego. Wnioskodawca praktycznie przez cały czas swojej pracy przebywał w kotłowni nadzorując wykonywane przez palaczy prace i kontrolując stan techniczny urządzeń i kotłów. Charakter wykonywanych przez wnioskodawcę prac kwalifikuje je zatem do prac z działu XIV poz. 24 wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, to jest jako prace „kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno – techniczny na

oddziałach i wydziałach, wydziałach których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie”. Z okresu pracy tej należy jednak wyłączyć okresy pracy wnioskodawcy przypadające poza sezonem grzewczym. Nie można pominąć, co wynika z zeznań samego wnioskodawcy ale i świadków, że przeciętnie kotłownie były czynne od połowy września do końca kwietnia. W sezonie niegrzewczym wnioskodawca kontrolował palaczy w wykonywaniu prac nie związanych z obsługą kotłów. Z zeznań wnioskodawcy wynika, że w sezonie niegrzewczym (od maja do sierpnia) miały miejsce główne dostawy węgla. Nie można wobec tego uznać, że sezonie wiosenno - letnim wnioskodawca wykonywał prace w warunkach szczególnych skoro nadzorowane przez niego w tym czasie prace dotyczyły czynności nie objętych stosownym zarządzaniem resortowym. Nie było przy tym podstaw do tego aby pracę wykonywaną przez wnioskodawcę przy rozładunku węgla zaliczyć do prac z działu VIII poz. 1 wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., to jest ciężkich prac załadunkowych i wyładunkowe oraz przeładunku materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie”, skoro jak ustalono pracy tego rodzaju wnioskodawca nie wykonywał stale ani w pełnym wymiarze czasu pracy. Po odliczeniu z okresu od 2 maja 1979 r. do 30 czerwca 1995 r. sezonów niegrzewczych - co najmniej okresu od maja do sierpnia łącznie - wnioskodawca legitymuje się stażem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze co najwyżej 12 lat.

Apelację od powyższego wyroku wniósł Z. Ś.. Postawił zarzut naruszenia art. 32 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z § 2 Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. i art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, art. 231 kpc w zw. z art. 6 kc, art. 233 § 1 kpc, art. 233 § 1 w zw. z art. 328 § 2 kpc. Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury.

W uzasadnieniu skarżący podniósł, że z zeznań świadków i ubezpieczonego wynika, że poza sezonem grzewczym ubezpieczony wykonywał prace wskazane przez sąd, czyli nadzorował mycie podłóg, czyszczenie kotłów i rozładunek węgla, ale także wykonywał inne czynności, które wymienione są w Dziale I poz. 8, w Dziale II i w Dziale VIII poz. 1 w zw. z Działem XIV poz. 24, w Dziale XIV poz. 1,2,12 w zw. z Działem XIV poz. 24, w Dziale II. Czynności te, to m.in.: nadzorowanie dostaw węgla, pomoc palaczom i hydraulikom w czyszczeniu kotłów, sprawdzanie ilości opału w kotłowniach, układanie węgla w pryzmy lub nadzorowanie tego, dbanie o przestrzeganie zasad BHP, czyścił instalację doprowadzającą ciepło do budynków, przymował lub przyskał wapnem węgiel lub nadzorował te czynności, nadzorował zamiatanie podłóg w kotłowni, naprawiał awarie, szkolił pracowników na stanowiskach pracy, pilnował żeby paliwa nie ukradziono. Poza tym wykonywał jeszcze inne prace, które dodatkowo wskazał w apelacji, a które wymienione są w Dziale IV poz. 38 i w Dziale V poz. 2,5,6 wykazu A. Wszystkie prace, które wykonywał ubezpieczony mieściły się w wykazie prac w szczególnych warunkach, a zatem spełnił on przesłanki otrzymania wcześniejszej emerytury.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja podlega oddaleniu, gdyż rozstrzygnięcie Sądu I instancji odpowiada prawu. Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zmianami) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn. Z kolei w myśl § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, ze zmianami) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Pracą w warunkach szczególnych jest przy tym praca świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach wskazanych w załączniku A do rozporządzenia z 7.02.1983r. (§ 1 i § 2 rozporządzenia). Normatywne rodzaje prac w szczególnych warunkach wyróżnia kryterium merytoryczne i formalne; pierwsze dotyczy wykonywania stale i w pełnym wymiarze takiej pracy, warunkiem drugiego jest wymienienie jej w rozporządzeniu z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca która nie spełnia łącznie obu kryteriów nie uprawnia do emerytury

w niższym wieku emerytalnym określonym w tym rozporządzeniu. (tak: wyrok Sądu Najwyższego 2009-02-10, II UK 199/08, Legalis). Nawet jeżeli pracodawca uznał pracę na danym stanowisku za pracę w szczególnych warunkach, taki pracownik może nie otrzymać wcześniejszej emerytury. ZUS odmówi jej bowiem, gdy nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 2010-05-25, I UK 3/10, Monitor Prawa Pracy 2010/8/394). Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Decydującą rolę w analizie charakteru pracy ubezpieczonego z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma zatem możliwość jej zakwalifikowania pod którąś z pozycji wspomnianego załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów. W świetle art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pracami w szczególnych warunkach nie są bowiem wszelkie prace wykonywane w narażeniu na kontakt z niekorzystnymi dla zdrowia pracownika czynnikami, lecz jedynie takie, które zostały rodzajowo wymienione w tymże rozporządzeniu. (por. wyrok Sądu Najwyższego 2010-06-01, II UK 21/10, Legalis). Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2011-10-17, I UK 174/11, Legalis). Wskazać jednak należy, że wynikające z wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia przyporządkowanie danego rodzaju pracy do określonej branży ma istotne znaczenie dla jej kwalifikacji jako pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej (por. wyrok z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 21/10, w którym zajęto stanowisko, że „wyodrębnienie poszczególnych prac ma charakter stanowiskowo-branżowy. Pod pozycjami zamieszczonymi w kolejnych działach wykazu wymieniono bowiem konkretne stanowiska przypisane danym branżom, uznając je za prace w szczególnych warunkach uprawniające do niższego wieku emerytalnego. Taki sposób kwalifikacji prawnej tychże prac nie jest dziełem przypadku. Specyfika poszczególnych gałęzi przemysłu determinuje bowiem charakter świadczonych w nich prac i warunki, w jakich są one wykonywane, ich uciążliwość i szkodliwość dla zdrowia. Nie można zatem swobodnie czy wręcz dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym.”). Również w wyroku z dnia 3 czerwca 2008 r., I UK 381/07 Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że przyporządkowanie określonej pracy do określonej w wykazie branży przemysłowej ma istotne znaczenie dla jej kwalifikacji jako pracy w warunkach szczególnych, gdy uciążliwość i szkodliwość pracy dla zdrowia wynika właśnie z jej branżowej specyfiki. (por. też postanowienie Sądu Najwyższego z 2012-05-08, II UK 25/12, Legalis; wyrok Sądu Najwyższego z 2012-03-19, II UK 166/11, Legalis; postanowienie Sądu Najwyższego z 2012-03-14, I UK 406/11, Legalis; wyrok Sądu Najwyższego z 2011-05-19, III UK 174/10, Legalis). Zatem za ugruntowane należy uznać stanowisko Sądu Najwyższego, że przyporządkowanie danego rodzaju pracy do określonej branży ma istotne znaczenie dla jej kwalifikacji jako pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej. Sąd Apelacyjny w Łodzi także prezentuje powyższe stanowisko. Przenosząc powyższe rozważania ogólne na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że trafnie Sąd Okręgowy ustalił, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyznanie wnioskodawcy emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych albowiem wnioskodawca nie udowodnił, że pracował w takich warunkach co najmniej przez 15 lat. Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych żadnego okresu. W toku postępowania przed Sądem Okręgowym i Apelacyjnym wnioskodawca wniósł o zaliczenie okresu pracy w O. Spółdzielni Mieszkaniowej od 2 maja 1979 r. do 30 czerwca 1995 r. jako pracy w warunkach szczególnych. Sąd Okręgowy po przeprowadzeniu szczegółowego postępowania dowodowego ustalił, że ubezpieczony pracował we wskazanym wyżej okresie w warunkach szczególnych, ale tylko co najwyżej po 8 miesięcy w każdym roku. Owe 8 miesięcy w roku przypada na sezon grzewczy, ponieważ zgodnie z zeznaniami świadków, kotłownie były czynne od września do końca kwietnia każdego roku. W tym czasie wnioskodawca sprawował bezpośredni dozór inżynieryjno-techniczny nad nieautomatyzowanymi pracami palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego. Taka praca palaczy jest wymieniona a dziale XIV prace różne pod. poz. 1. Zatem bezpośredni dozór nad tą pracą jest pracą wymienioną w dziale XIV poz. 24 rozporządzenia. Powyższe ustalenie oznacza, że wnioskodawca nie spełnił warunku 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Udowodnił jedynie 10 lat i 6 miesięcy takiej pracy (15 lat x 8 miesięcy + 4 miesiące 1979r. + 4 miesiące 1995r.). Przez pozostałe 4 miesiące w każdym roku, zgodnie z ustaleniami Sądu Okręgowego, wnioskodawca nie pracował w warunkach szczególnych. Zatem do

wymaganych 15 lat wnioskodawcy zabrakło 4 lat i 6 miesięcy. W apelacji wnioskodawca starał się wykazać, że i przez pozostałe 4 miesiące w każdym roku w okresie od 2 maja 1979 r. do 30 czerwca 1995 r. pracował w warunkach szczególnych. Postawił zarzut naruszenia art. 231 kpc w zw. z art. 6 kc poprzez nieprzyjęcie domniemania, że pracował w warunkach szczególnych jak to wynika z wydanego mu przez zakład pracy świadectwa, pomimo niezgłoszenia przez organ rentowy wniosków dowodowych zmierzających do ustalenia okoliczności przeciwnych oraz naruszenia art. 233 kpc poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, z pominięciem zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, co skutkowało błędnym ustaleniem, że ubezpieczony nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych. Powyższe zarzuty ocenić należy jako bezzasadne. N. jest, że zakład pracy O. Spółdzielnia Mieszkaniowa w O. wystawiła wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym zaświadczyła, że w okresie zatrudnienia od 2 maja 1979r. do 31 grudnia 1998 r. wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace „kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny prac nie zautomatyzowanych palaczy kotłów wodnych typu przemysłowego” na stanowisku mistrza w okresie od 2 maja 1979 r. do 30 kwietnia 1988 r. i zastępcy kierownika działu gospodarki zasobami mieszkaniowymi od 1 maja 1988 r. wymienionym w wykazie A dziale XIV poz. 24 wykazu stanowiącego załącznik do uchwały nr 184 Zarządu Centralnego Związku Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego z dnia 20 maja 1983 r. Świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach nie stanowi dokumentu urzędowego w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 KPC, gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Świadectwo to traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Tym samym treść świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach podlega weryfikacji zarówno w toku postępowania administracyjnego przed organem rentowym, jak i w toku postępowania sądowego przed sądami ubezpieczeń społecznych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zakwestionował świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych wydane przez pracodawcę. Słusznie też i Sąd Okręgowy poddał weryfikacji świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, skoro z zebranego w sprawie materiału dowodowego po pierwsze wynika jednoznacznie, że wnioskodawca nie pracował w warunkach szczególnych od 1 lipca 1995r. oraz po drugie, że w sezonie niegrzewczym nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prac w warunkach szczególnych wskazanych w tym świadectwie. Odnośnie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów podkreślić należy, że zarzut ten wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, lub nie uwzględnił wszystkich przeprowadzonych w sprawie dowodów, jedynie to bowiem może być przeciwstawione uprawnieniu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Do naruszenia art. 233 § 1 kpc nie jest wystarczające przekonanie apelującego o innej, niż przyjęta wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich ocenie odmiennej niż przeprowadzona przez Sąd ocenę. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 10 kwietnia 2000 r. w sprawie V CKN 17/00. Zdaniem Sądu II instancji wnioskodawca nie zdołał wykazać wadliwości rozumowania Sądu Okręgowego z punktu widzenia zaprezentowanych powyżej kryteriów. Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji i przyjmuje je za własne. Sąd Apelacyjny w pełni podziela też stanowisko, zgodnie z którym praca polegająca na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz dozoru inżynieryjno-technicznym może być uznana za pracę w szczególnych warunkach, jeżeli pracownik stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy, bezpośrednio sprawuje taką kontrolę lub dozór na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wymienione są prace wymienione w wykazie A. Z uwagi na zarzuty i treść apelacji Sąd Apelacyjny uważa za konieczne przypomnienie, że przyporządkowanie określonej pracy do określonej w wykazie branży przemysłowej ma istotne znaczenie dla jej kwalifikacji jako pracy w warunkach szczególnych, gdy uciążliwość i szkodliwość pracy dla zdrowia wynika właśnie z jej branżowej specyfiki, co oznacza, że nie można swobodnie czy wręcz dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym. (por. cytowane powyżej orzeczenia SN). O. Spółdzielnia Mieszkaniowa jest zakładem, który zaliczyć można do branży budowlanej, do której odnosi się Dział V Wykazu A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r., który brzmi: w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych. Zgodnie bowiem z obowiązującym w spornym okresie prawem spółdzielczym, art. 134, 135 ustawy o Spółdzielniach i ich związkach z dnia 17 lutego 1961 r. (Dz.U.1961.12.61) oraz art. 204 ustawy Prawo spółdzielcze dnia 16 września 1982 r. (Dz.U. Nr 30, poz. 210), przedmiotem działalności spółdzielni mieszkaniowej było zaspokajanie

potrzeb mieszkaniowych członków i ich rodzin, a dla zaspokojenia tych potrzeb mieszkaniowych spółdzielnia mogła przydzielać członkom lokale mieszkalne w budynkach stanowiących własność spółdzielni i budować domy jednorodzinne w celu przeniesienia na rzecz członków własności tych domów lub inne domy w celu przeniesienia na rzecz członków znajdujących się w nich lokali mieszkalnych. W ustawie z 1961r. spółdzielnie mieszkaniowe zostały wprost zaliczone do spółdzielni budownictwa mieszkaniowego. Tak też kwalifikuje spółdzielnię sam zakład pracy, skoro w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych odnosi się do uchwały nr 184 Zarządu Centralnego Związku Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego. Wobec powyższego, skoro podległość branżowa ma zasadnicze znaczenie dla oceny, czy wykonywana praca była pracą w warunkach szczególnych, to w realiach niniejszej sprawy, ustalić należy, czy praca wykonywana przez Z. Ś. w okresie maja do sierpnia każdego roku jest wymieniona w Dziale XIV w związku z działem V Wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia RM z 7.02.1983r. Dział V wymienia prace w budownictwie, które ustawodawca uważa za prace wykonywane w warunkach szczególnych natomiast dział XIV wymienia prace różne, bez przyporządkowania branżowego. Wskazane w apelacji prace, które miał ubezpieczony wykonywać w sezonie niegrzewczym, a mianowicie prace polegające na nadzorze nad pracami wymienionymi w dziale I, dziale II, dziale VIII, czy też bezpośrednio prace wymienione w Dziale II, nie odpowiadają branży, do jakiej zakwalifikować należy spółdzielnię mieszkaniową, a zatem nie były wykonywane na stanowisku przypisanym do działu przemysłu umieszczonego w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia. Dział I dotyczy prac wykonywanych w górnictwie, dział II dotyczy prac wykonywanych w energetyce przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych., a dział VIII dotyczy prac wykonywanych w transporcie i łączności. Nie jest sporne, że spółdzielnia mieszkaniowa w spornym okresie nie była zakładem zaliczanym ani do branży górniczej, ani energetycznej, ani transportowej i łączności. Na tle prac wykonywanych w energetyce, do którego to działu także odnosi się apelujący, wskazać należy na stanowisko Sądu Najwyższego zaprezentowane w wyroku z 2009-06-16 (I UK 24/09, Opubl: Legalis), że Wykaz A dział II do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, odnosi się do prac szkodliwych w energetyce, a nie do wszystkich robót i eksploatacji urządzeń elektrycznych. Sąd Najwyższy stwierdził, że uprawnione jest stwierdzenie, że energetyka to gałąź przemysłu zajmująca się wytwarzaniem (przetwarzaniem) energii elektrycznej oraz ciepłej i dostarczaniem jej odbiorcom. Nie jest zatem uzasadnione zaliczanie do prac szkodliwych w „energetyce” wszystkich prac związanych z montowaniem oraz eksploatacją wszelkich instalacji i urządzeń elektrycznych. Wówczas wykonywanie tak szeroko rozumianego rodzaju prac czyniłoby bezprzedmiotowymi granice pojęcia „energetyka” z działu II i przenosiłoby wcześniejsze uprawnienia emerytalne na różnorakie roboty elektryczne nienależące do „energetyki”. Wszak w samej „energetyce” nie chodzi o wszelkie roboty elektryczne, lecz tylko wskazane w dziale II (literalnie) prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych. (por. też postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 2013-01-24, III UK 68/12, opubl. Legalis). Powyższe stanowisko zawarte odnośnie do prac w energetyce odnieść należy także do innych działów, poza działem XIV, który wymienia prace różne, a zatem bez przynależności do konkretnej branży. Wobec tego negatywnie należy się odnieść do sięgania - w odniesieniu do pracy skarżącego w spółdzielni mieszkaniowej do wykazu obejmującego prace wykonywane w górnictwie, energetyce, w transporcie i łączności. Prace na zwalówiskach górniczych, hutniczych i elektrociepłowniczych wymienione pod poz. 8 działu I, prace w energetyce przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych wymienione w dziale II, a także ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe oraz przeładunek materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie wymienione pod. poz. 1 działu VIII wykazu A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. nie odpowiadają pracom w budownictwie. Nie można uznać, że skarżący, wykonując podobną tylko pracę lub nadzorując wykonywanie podobnych prac w budownictwie, był tak samo narażony na działanie tych samych czynników, na które narażeni byli pracownicy przemysłu górniczego, energetycznego, czy transportowego. (por. Wyrok Sądu Najwyższego z 2013-03-14, I UK 547/12, Opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2014, Nr 1, poz. 11). Sąd Apelacyjny podziela stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 lutego 2014 r. (II UK 294/13, opubl. LEX nr 1439392), że nie jest możliwe uznanie za pracę w warunkach szczególnych pracy na jednym stanowisku, podczas której wykonywane są różne czynności odpowiadające pracom wymienionym w różnych działach. Z apelacji wynika ponadto, że skarżący nie neguje ustalenia

Sądu Okręgowego, że w sezonie niegrzewczym nadzorował malowanie kotłowni, mycie podłóg w kotłowni, a zatem kontrolował palaczy w wykonywaniu prac nie związanych z obsługą kotłów. Ponadto z apelacji wynika, że w sezonie niegrzewczym wnioskodawca nadzorował dostawy węgla i uczestniczył w jego dostawie i kwitował odbiór, nadzorował remont kotłów, sprawdzał ilość opału w kotłowniach, dbał o przestrzeganie zasad bhp przez pracowników, czyścił instalacje doprowadzającą ciepło do budynków mieszkalnych, nadzorował zmiatanie pyłu w kotłowniach, naprawiał awarie lub zapewniał ich usunięcie. Wymienione przez apelującego prace nie są pracami wymienionymi w Wykazie A w żadnym dziale. Odnośnie napraw, to z zeznań świadka S. wynika tylko tyle, że jak przychodził mieszkaniec i zgłaszał awarię, to ubezpieczony musiał pójść i nadzorować naprawę. Z materiału dowodowego zebranego przez Sąd I instancji sprawy wynika, że ubezpieczony pracując w Gospodarce Zasobami Mieszkaniowymi wykonywał różne prace, wśród których były prace wykonywane w warunkach szczególnych oraz takie, które takiego przymiotu nie mają. Stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wnioskodawca nie pracował w warunkach szczególnych poza sezonem grzewczym, czyli od maja do września każdego roku. Ustaleniu temu nie przeczy ani wykonywanie przez ubezpieczonego dozoru nad palaczami czynnych w okresie letnim dwóch kotłowni, ani wykonywanie prac, czy też dozór nad pracami polegającymi na czyszczeniu kotłów (dział XIV poz. 2) skoro prace te nie były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Apelacja przedstawia własne kryteria kwalifikowania prac jako prac wykonywanych w warunkach szczególnych. Kryteria te należy uznać za nie mające oparcia w obowiązującym stanie prawnym. Ponadto apelacja wskazuje na dodatkowe czynności, które wnioskodawca miał wykonywać w sezonie niegrzewczym, a które zostały wymienione w Dziale IV i V. Podnieść zatem należy, że wykonywanie tych prac nie znajduje potwierdzenia w zebranym przez Sąd Okręgowy materiale dowodowym, a apelujący nie zgłosił stosownych wniosków dowodowych w celu udowodnienia ich wykonywania, a ponadto prace wymienione w Dziale IV, to prace odnoszące się do przemysłu chemicznego. O. Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) należała w spornym okresie do branży chemicznej. Skoro więc ubezpieczony tylko przez 8 miesięcy w roku wykonywał prace w warunkach szczególnych, to tylko ten okres może zostać uwzględniony do okresów pracy w szczególnych warunkach uzasadniających prawo do emerytury w niższym wieku. (por. Postanowienie Sądu Najwyższego z 2013-07-09, III UK 6/13, Opubl: Legalis).

W konsekwencji nietrafny okazał się zarzut naruszenia prawa materialnego art. 32 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Konkludując, na mocy powołanych na wstępie przepisów art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że Z. Ś. nie wykazał, że legitymuje się stażem pracy w warunkach szczególnych w wymaganym normatywnie wymiarze 15 lat. Zatem ubezpieczony nie spełnił warunku niezbędnego do nabycia emerytury w obniżonym wieku.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc apelację jako bezzasadną oddalił.